

Izjava tržkrat na tečaj, in sicer
v tretjek, četrtek in soboto ob 4.
uri popoldne ter stanje po poslu
prejemana ali v Gorici na dan
pošiljanja:

vse leto . . . 15 K

" " " 10 "

" " " 5 "

Za Nemčijo K 10·60. — Za

Ameriko in inozemstvo K 20. —

Posamjčne številke stanejo 10 vin.

»SOČA« ima naslednje izredne

priloge: Ob novem letu, »Katalog

po Goriškem in Gradisčanskem«

in dvakrat v letu. »Vzorni red železnic, parnikov in postnih zvez.«

Na naročilo brez dopolnene na-

ročnine se ne oziramo.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Gorica, dne 16. 3. 1912.

V četrtek so se vrstile nadomestne volitve za kranjski deželni zbor v Beli Krajini. Za narodno-napredno stranko je kandidiral Julij Mazzelle, veleposestnik na Krupi, star prvoborilec napredka v Beli Krajini, za klerikalno stranko pa nekdo, ki je po milosti klerikalcev učitelj na ljubljanski trgovski šoli, Dermastija. Kakor je bilo pričakovati, so kleriklci v okraju zmagali. Toda kakšna zmaga! Na 1100 naprednjih pride 1300 klerikalnih glasov, pri čemur se mora pomisliti, da se je za klerikalcev pehalo vse, kar leže in grede, vsi farovži, pa sam deželni glavar dr. Šusteršič, Lampe, Krek, štajerska državnozborska poslanca Korošec in Roškar, Jarc in vrag vedi, kdo še vse. Baje so potrosili klerikalci iz deželnega odbora okrog 10.000 K za agitacijo, in gotovo je prst božji, da so ravno v sredi najhujše agitacije prilegli — graditi belokranjsko železnico.

No, to je vse lepo in prav. Naprednjaki smo lahko zadovoljni s takimi volitvami. Prvič nismo ničesar zgubili, ker je mandatabil že prej v klerikalnih rokah, zato smo pa mnogo pridobili, namreč zavest, da je ljudska masa pristopna naprek in da si ga celo želi, vkljub vsemu klerikalnemu terorizmu, ki jo tlači, — in da je od napredne strani treba samo dvojnega: Trdne organizacije in velikih smotrov. To je pa tisto, o čemur smo že tolkokrat pisali s tega mesta, in kar so klerikalci nazvali papirnato reševanje naše stranke. Toda mi ne bomo nehalni pisati v tem smislu, saj je uprav klerikalno pisarjenje dokaz, da so jim naše besede neprijetne. Lahko jih potolažimo, da ne bo dolgo, pa bodo doživeli še hujše stvari.

»Onemogli znanstvenik«, to je najnovejša klerikalna polemična — znanost. Zadnjič so se trudili dokazati, da človek ni potomec bitij, ki tačas niso imela nič človeškega na sebi. Sedaj se trudijo dokazati, da je človek ustvarjen iz gline. Če si ogledamo klerikalno znanstvenost, jim rjake glinaste duševne zmožnosti veru-

SOČA

• Vse za narod, svobodo in napredek! • Dr. K. Lavrič.

jemo brez vsakega nadaljnega dokaza. S tem jih sicer nočemo psovati, marveč le konstatiramo tisto znano inferiornost vse njihove polemike in vsega njihovega dokazovanja. V Seidlovec slučaju so dobili kost, katero bodo sedaj glodali; vera je v nevarnosti, morala in šolski otroci tudi, pa je Pavlica svojim delavcem prečital resolucijo, katere ni razumel nijeden poslušalec, za katero pa so seveda glasovali soglasno vši. Sedaj sta vera in morala rešena, Pavlica in »Primorski List« pa se lahkovo vležeta na svoje kulturno-bojne lavorite.

S tem pa je dokazana vsa klerikalna perfidnost: Oni govore o svobodi vere, katere jim noben resnično svobodoljuben ali liberalen človek noče in ne more kratiti in katero jim tudi garantira avstrijska ustava. Toda oni kratijo našo svobodo nauka, misli, tiska in govora, oni govore venomer o kulturnem boju, in če ga ni, ga napravijo zato, da lahko kažejo na versko nevarnost in odvrnejo pozornost od gospodarskega in političnega polja, na katerem se jim ljubi še v naprej gospodovati.

Vkljub njihovim neprestanim zmagam pri nas in drugod se jim majejo tla pod nogami. Oni to čutijo, zato so vedno bolj divii. Ni zlomka, da bi enkrat pravična stvar ne zmagala. Narodno-napredna stranka stori svoje, socialna demokracija pa svoje, in priče dan, ko vrže koalirana »levica« vse te verske farizeje iz templja, katerega so izpremenili iz hiše božje v tržnico.

K.

Delovanje švicarskega kmetijskega sekretariata.

Dne 7. junija 1897. l. se je ustancila v Švici zveza vseh v državi obstoječih kmetijskih društev in združenj. To je švicarski kmetijski sekretariat ali tajništvo. Naloga mu je, »proučevati razmere domačga kmetijstva in sredstva za povzdigo

istega, zbirati primerno statistiko in stavit potreblne predloge za pospeševanje kmetijske obrti. — Vsako leto se sestavi načrt dela, tajništvo ima razum tega dolžnosti, izvršiti vse naloge, ki mu jih naloži državni kmetijski urad, dajati članom razna pojasnila in skrbeti za poučna predavanja. Tajništvo obravnava torej razna dnevna gospodarsko-politična vprašanja, osobito v zakonodajnih zadevah, na lastno iniciativno, sodeluje pri istih na povabilo državnih uradov in skrbti za pouč.

Dveh velikih del se je lotil ta osrednji švicarski kmetijski urad, ki ste opozorili na ta zavod tudi inozemstvo: poizvedovanja za sklepne trgovinske pogodb ter zbiranje podatkov o donosnosti (rentabiliteti) v posameznih vrstah kmetijskega gospodarstva. Prvo delo je izvršil kmetijski sekretariat po nalogu državnega kmetijskega urada. Na podlagi natančnih raziskovanj je izdal »Materialije za pripravljanje trgovinskih pogodb« in je utemeljeval želje in zahteve kmetijstva. Slednje so v zadnjih trgovinskih pogodbah res mnogo bolj upoštevane, kakor v prejšnjih, pri katerih sekretariat še ni sodeloval. Kmetijski sekretariat si je pridobil nazadnje glede trgovinskih pogodb s posebnim ozirom na kmetijstvo toliko izkušenj, da je državna vlada nazadnje celo pozvala kmetijsko tajniščko dr. Laur-a, naj vodi pogajanja za trgovinske pogodbe z Italijo, Avstro-Ogrsko, Francosko in Španško. S svojimi deli in uspehi v trgovskopolitičnem oziru si je stekel ta zavod za švicarsko kmetijstvo velikanske zasluge.

Lepe uspehe je dosegel kmetijski sekretariat z zbiranjem podatkov o rentabiliteti kmetijskega gospodarstva. To delo, kakor tudi raziskovanje o stanju švicarskega kmetijstva se izvede sledeče: Vsako leto se vrši v Brugg-u (kanton Aargau), kjer ima sekretariat svoj sedež, tridnevni knjigovodstveni tečaj. Priglasi se vselej toliko udeležencev, da se jih mora vsakokrat veliko število zavrniti. Povprečno jih obiskuje tečaj vsako leto 120 do 130. Počne se po posebnem od sekretariata izdelarem načrtu. Udeležencem se predava

o knjigovodstvu v toliko, v kolikor je potrebno za enotno pregledno računovodstvo v gospodarstvu na kmetijskem posestvu. Udeleženci se zavežejo, da bodo vodili knjige po navodilih knjigovodstvenega tečaja. Podvrženi so kontroli sekretariata. Uradnik sekretariata nadzoruje upravo posestva, pregleduje knjigovodstvo in sestavi letni računski zaključek. Posestvo ostane pod nadzorstvom sekretariata po več let. V šestih letih (do konca l. 1907.) je znašalo število udeležencev na knjigovodstvenem tečaju 744, nadzorovalnih posestev pa 342.

Sekretariat zbirja in uporablja zaključke knjigovodstev ter objavlja o istih letna poročila. Zadnje ponočilo je izšlo nedavno za l. 1906. Zbirajo se slednji podatki: povprečne številke o razdelitvi dohodkov v gotovem denarju na posamezne vire dohodkov; izdatki v gotovem denarju za plače služabnikov, za živino, gnojila, krmilo, semena, davke in izvarovanje na hektar, delavske plače, kosmati dohodek in njegova razdelitev; uporaba pridelkov v domaćem gospodarstvu, trgovinsko vnovčenje pridelkov, dohodki sploh, čisti dobiček in končno narodnogospodarski dohodek kmetijstva. Priložena je ocena o upravi nadzorovalnih posestev, ne da bi bili posestniki imenovani. Na podlagi vseh teh podatkov omogočena raziskovanja o plodovitosti ali dohodninski vrednosti zemlje, o visokosti potrebnega kapitala, končno o izpreminjanju ali razlikah v dohodkih in izdatkih posameznih posestev nam nudijo izredno jasno sliko o stanju kmetijstva, kakor tudi o vzrokih in posledicah izpreminjanju ali razlik v dohodkih in izdatkih. Ta raziskovanja so končno koristna tudi radi tega, ker se obenem z zbiranjem teh podatkov podaja mnogo kmetijskega pouka in se s tem tudi dobro učenje. V inozemstvu, osobito v napredni Nemčiji, je našlo to delo švicarskega kmetijskega sekretariata mnogo priznanja.

Velike zasluge za švicarsko kmetijstvo si je stekel kmetijski sekretariat tudi s svojim sodelovanjem pri zakonodaji in si-

posakati raz njega na bližnje kolebarje. Zavedal se je prijetnega, laskavega čustva, ko je gledal, kako splav tiko koleba na vodi in se v vsako sekundo bolj oddaljuje od njega. Kakor bi obenem z ljudmi na splavu plulo tudi iz njegovih prs vse tisto težko in temno, kar jih je polnilo tačas. Mirno je vsopeval sveži zrak in obenem z njim nekaj zdravega, kar mu je treznilo glavo. Prav ob robu odplulega splava je stala Saša, obrnjena s hrbotom proti njemu: gledal je njeno lepo postavo in se nehotě spominjal Medinske. Ta je bila manjše rasti ... Spomin na njo ga je zadel, kot pik in z glasnim, porogljivim glasom je zaklical:

»Hej, vi! Srečno ... ha-ha-ha! ...«

Temne postave ljudi so se naenkrat in vse hkrat pognale proti njemu ter se grmadile v igručo, na sredino splava. A že se je svetil med njimi in Foma s hladnim bleškom skoraj seženj širok pas vede. Molk je trajal nekaj sekund ...

In hipoma je priletel k Fomi cel orkan cvilečih, živalskih strahu polnih glasov, zoporno žalostnih, a višji nego vsi drugi in najbolj zoporno izmed vseh je zapiščal temki tresoči krik Zvanceva:

»Po-omagajte!«

Nekdo, najbržje solidni gospod z zalisci, je rjal v basu:

»Topé ... ljudi topé ...«

»Kaj ste vi ljudje?« je zlobno kriknil Foma, razdržen od krikov, ki so ga skoraj da grizli.

A ljudje so v brezumiju strahu begali po splavu; kobil je pod njihovimi nogami, od tega je plaval hitreje in slišati je bilo, kaško pljuska vznemirjena voda vanj in ploska pod njim. Kriki so trgali zrak, ljudje so skakali,

mahali z rokami in le vitka postava Saše je stala nepremično in mirno ob robu splava.

»Pozdravite mi rame!« je kričal Foma. In vse lažje in veselje mu je postajalo, čim bolj se je splav oddaljeval.

»Foma Ignatjevič!« je zagovoril Uhtiščev z negotovim, toda treznim glasom: »glejte, to je opasna Šala ... Tožil vas bom ...

»Ko utoneš? Le toži me!« je veselo odvrnil Foma.

»Ti ubijalec!« je ihre zakričal Zvancev.

Tačas se je razlegel glasem pljusk vode, kakor da je vzkliknila od strahu ali začudenja. Foma je vzdrltel in otrpnil. Potem se je razlegal emamilajoči, divji krik žensk, prestrašeni vzklik možkih in vse postave na splavu so odrevlene, kakor je kdo stal. In Foma, zroc na vodo, je čutil, da kameni. A po vodi je plaval proti njemu nekaj črnega, obdajajo se s penami.

Bolj iz nagona, kakor zavedoma se je vrgel Foma s prsi na bruna splava ter iztegnil roki naprej povesivš glavo nad vodo. Preteklo je nekaj neverjetno dolgih sekund ... Hladne, mokre roke so oblike njegov vrat in temne oči so se zasvetile pred njim ... Tedaj je razumel, — to je bila Saša.

Topi strah, ki ga je bil hipoma obvladal, je izginil, zamenjavši se z divjim, bojevitim veseljem. Prijel je žensko krog pasu, dvignil jo iz vode, pritisnil k svojim prsim in ji gledal začudeno v oči, ne da bi ji vedel kaj. Ona se mu je laskavo nasmejala ...

(Nāste priča)

Maksim Gorki.
FOMA GORDJEJEV.

Roman.

(Dalje.)

Kmet je prikel v roke sekiro in šel počasi k mestu, kjer je bil en obroč trdno zvezan z drugim, zamahnil parat s sekiro in se vrnil k Fomi.

»Jaz nisem odgovoren, vaše visokorodje ...«

»Ne boj se ...«

»Že plovejo ...« je zašepetal kmet s strahom in se prekrižal. A Foma je gledal, posmehovaje se tihu in začutil v sten tajnostno čustvo, ki ga je ostro in žgoče šegetalo ob srcu, z nekako neznano prijetno in sladko bojaznijo.

Ljudje na splavu so hodili še vedno semertja, gibajo se počasi, suvaje drug drugega, pomagajo damam pri oblačenju, smeje se in razgovarjajo se, a splav se je tihu in neodločno sukal na vodi.

»Ako jih zanese proti karavani, je šepetal kmet, »se zadenejo ob čela ladij in razbijijo jih na kose ...«

»Tihu budi ...«

»Utomejo ...«

»Čo! Jim pošteš, pa jih rešiš ...«

»Tako, da! ... Hvala lepa ... Kaj pa drugega; Saj so vseeno ljudje... In treba je zanje pogovarjati...« Zadovoljen, veselo se smeje, je skočil kmet po splavih proti bregu. A Foma je stal nad vodo in obhajala ga je strastna želja, da bi kaj zakričal; toda vzdrževal se je, želeč, da bi splav odplovil še dalje in da bi ljudje ne mogli

čev tudi predstavljanju zakonov. K vsakemu zakonu, ki kolikor zadeva tudi kmetijstvo, zavzame sekretariat svoje stališče in stavi predlog. Mnogo je sodeloval posebno pri zakonu o živilih, pri zakonu o bolniškem zavarovanju in zavarovanju proti nezgodam in pri novem švicarskem civilnem zakonu. V vsakem vprašanju je prinejal akte in zbral gradivo po celi državi, če je bilo potrebno tudi v inozemstvu. Vlada le to delovanje moštvala in je pozvala zastopnike sekretariata v vse mogote komisije, ki se počelo s predpravljanim raznih navedenih zakonov. Razen se, da je to veste delovanje doseglo tudi lepe usne. Skoraj v vseh točkah se je usodil predlogom sekretariata, kar potrdi posebno uže sklenjeni civilni zakon. Zakon o bolniškem zavarovanju in zavarovanju zoper nezgode pa se še le pripravlja, a so se že v predlogu spreheli važni nasveti sekretariata.

Pa tudi v vseh drugih kmetijskih vprašanjih je sodeloval sekretariat. Jako natanko se je bavil z delavskim vprašanjem, da odpomore pomanjkanju kmetijskih delavcev. Prešudiral bo tudi inozemske kmetijske delavske razmere in bo potem vse gradivo objavil. Nadalje je ustavil sekretariatu skupno s trgovskim in industrijskim društvom permanenten razstavni komite. Mnogo se je trudil za pospeševanje mlekarstva, te za švicarsko kmetijo tako v življenju gospodarske panoge. Z veliko organizacijo je producente kolikor mogoče odtegnal vplivu mlečnih trgovcev in s tem glede cen izredno mnogo koristil kmetovalcem. Tudi v tej točki se bo inozemstvo v Švici, lahko mnogo učilo. Tudi vinoreja in sadjarstvo sta dala sekretariatu mnogo dela, saj sta švicarskim kmetovalcem za živinorejo najizdatnejša vira dohodkov. L. L-07 se je sklenila postava o prenovljanju po trtri viši uničenih vinogradov. Imel je sekretariat torej ravno v zadnjih dneh z vinarstvom mnogo opravka. Končno je pospeševal zalaganje vojske s kmetijskimi pridelki direktno potom kmetijskih načupnih in prodajalnih organizacij (zadrug), zanimal se je za železniške prevoze cene in skušal doseči, da se tudi ti ugedi željam kmetijstva, sameobsežno pa se razume, da je delal tudi za kmetijstvu primerno organizacijo kredita.

To je anepopolna slika delovanja švicarskega kmetijskega sekretariata. V drugič bo dobro, da si podrobneje ogledam delovanje tega zavoda v nekaterih tudi za nas važnih vprašanjih, tako v mlekarstvu in delavskem vprašanju, v vprašanju bolniškega zavarovanja in zavarovanja zoper nezgode, v vprašanju kmetijskega knjigovodstva v svrhu sestave statistike o dobrotnosti (reputabiliteti) kmetijstva, v vprašanju sodelovanja pri založenjadi. Mi imamo sicer svoje kmetijske družbe, imamo na Dunaju glavno vodstvo za zavarovanje kmetijskih koristi, a vendar smo austrijski agrarci še daleč od isiegla vpliva, ki bi ga lahko imeli na celo gospodarsko življenje v državi, ako bi imeli bolj točno organizacijo, — pa tudi takšno vsemi delavcev, kakor jih ima švicarski kmetijski sekretariat, lu, ako bi se naše korporacije, ki se hočejo dejati z interesom zastopstvom kmetijstva, hotele nekoliko bolj odtegniti raznim vladnim vplivom!

Pomembni smo ta referat zadružnega strokovnjaka g. Mila Šiblerja, ker smo naši v tem vse ore programme točke kmetije in duštralizacije, ki so važne za Slovence. Iz referata se jasno vidi, kako mi bi bilo delovanje resnično kmetičkega naroda. Za narodno in predno stranko so danji tu važni načrti, na kajih izvedbo bo treba pričeti misli. Obenem pa se vidi vsa lažnjivost klerikalcev, ki ne store niti podobnega za našega kmeta, čeudi imajo vso moč in oblast v rokah. Pa omi so se vedno in se še sedaj izdajajo za kmetičko stranko, — v resnici so pa le stranka teroristične duhovščine, kotoriški posvetnikov in pekulantov, — zeno besedo, stranka organizirane reakcije.

K.

Iz nötelskih krogov.

Govedar in kravji hlapec bolj upoštevan kot učitelj.

Kjer gotovo popraša radovedni čitatelj, Morda kje med se napol divili rodovi, morda kje na Turškem? O ne, dragi čitatelj, to je v blaženi Avstriji l. 1912, v kulturni državi, ki trost milijone in milijone za orosje in voštvo, za odgoro in pouk mladine pa se upira malenkostni svoti 20 milijonov!

Ali naj opisujem na tem mestu važnost odgoje in pouka, ali naj opisujem naporno in trudačno delovanje ljudskega učitelja? Za poštene ljudi nepotrebitno delo, demu vodo v morje nositi!

V lepi goriški deželi (slovenski del), tam, kjer vladajo po krščanskih naukah: Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe! večki duhovni dr. Gregorčič in dr., tam, kjer hočejo klerikalci pod vodstvom velikih duhovnikov in katolikov učiteljstvo izstradati in na križ pribiti, tam je tista srečna dežela za govedarje in krovje hlapcev, da se njihovo delo bolj upošteva nego delo učiteljev! Slava dr. Gregorčiču in družbi! Kmečkim poslancem ne moremo toliko za zlo šteti, ker oni niti ne pojmiš, kakšne stroške imajo izobraženci zlasti z odgojo in šolanjem svojih otrok! Njih so otroci pri 10 letih že v pomoč, učiteljem na deželi pa začnejo tedaj stroške in sive lase delati.

Goriško učiteljstvo je bilo vložilo na dež. zbor prošnjo za regulacijo plač, dobiti nič! Prosila pa sta (ako jim gg. poslanci niso prostovoljno dali) tudi govedar in kravji hlapec v p. Prvi je dobil 100 K, drugi pa 300 K!! Koga hočete, da vam izpuštim: Kristusa ali Barabo? Barabo je uprla drugač, nahajskana od duhovnikov. Kaj naj naredim s Kristusom? Križaj ga, je zopet kričalo po duhovnih nahajskancih ljudstvo. Enako doni dandanes po klerikalnih listih na ukaz duhovnikov: Na križ z učiteljstvom, izstradati jih, da poginejo eni in njih družine za lakoto. Kakor sem dozadal, so bili italijanski poslanci za ureditve nekaj že starli zahtev naših, toda slovenski klerikalci so se uprli in padlo je vse v vodo. Upokojencem se je sicer vrgla mrvičica, najbrže zato, ker so si go spodje mislili, saj do pokojnine itak maloko pride!

Najbolj prizadeti po tej maščevalnosti in trdrovratnosti gg. poslancev so učitelji v slov. okrajih, kajti furlanski okraji so dali svojim učiteljem državinske doklade v znesku 20%, dočim se je od slov. okrajev dovolilo le nekaj malega okoli 10% poročenim!

Draginja na Goriškem, zlasti v goriški okolici, kjer se cene ravnavajo po cenah v mestu, je naravnost nezitosna, morda nekoliko tudi zaradi mnogega vojaštva. Plače učiteljstva pa so slabše nego v Istri, slabše nego na Štajerskem in slabše nego na Kranjskem, kjer ima učiteljstvo 25% draginjsko doklado. Vse to bi morali gg. poslanci in visoka vlada vpoštevati. Če se je videlo vladu potrebno, zboljšati drž. uslužbenecem njihove dohodke, morala bi pač uvideti, da je to potrebno tudi za učiteljstvo. Zato bi bila nje dolžnost, da § 55, ki učiteljstvu jamči primerne dohodke, spremeni tako, da bi se ne zlorabil od naših političnih nasprotnikov. Ako nas vlada pozna pri delu, poznati bistas morala tudi pri plačilu. Gotovo to je v čast kulturni državi, da pusti učiteljstvo stradati in hirati.

Enako velja za naše dež. poslance. Deželnim uradnikom in slogrami so zdatno zboljšali dohodke, pa prav, ali za šolo in za učiteljstvo pa se branijo vsakega daljnega troška. Ali tako cenijo napredek, omniko, odgojo?

Kakov v zasmeh učiteljstvu se čita, iz zadnje seje dež. zabora tudi to: dež. uradniku pokojnina 4800 K, učiteljici 940 K! Kak razloček, in vendar, ali je tako pod nič in tako lahko učiti in odgojevati gluhotome sirote?

In potem se kler. vodje še čudijo, da značajen in zaveden učitelj ne more biti v njihovem taboru!

Cimboli nas boste pritisali, tim večji odpor na našej strani. S bovraštvom, hudočijo in zatiranjem se ne pridobivalo zaveznički.

Kjer voda pravica, tam ni prepira, ni razkola.

MOJA STAR

Izkaz je in ostane, da je najboljše sredstvo za odpravo poletnih izpahajev, za doseg, za olbranitev nežne in mehke kože ter pole poleti lilijsno-mlečato mleko. Znamka kopnje tvrdike Bergman & Co., Tetschen a/El. Komad stane 60 vin. in se dobiva v vseh lekarnah, mirodincah, parfumerijah in poobravnih trgovinah. Bergmanova lilijsna krema "Manera" storiti radi tega, ker se dobri po uporabi iste jako nežne in bele roke, i tuba stane 70 vin. Dobiva se povsod.

Gibanje Slovencev v Krminu.

Iz Krmina.

V nedeljo 3. marca popoldne ob 3. se je vršilo zborovanje Ciril-Metodove podružnice in Braňnega društva v Krminu v prostori Narodne Šole. Kakor že večkrat, tako smo imeli tudi ta dan slabovreme in rādi tega se ni zborovanja udeležil niti eden Bric, vkljub temu, da so obljubili priti in smo razposlali nad 100 vabil. Seveda opravljajo jih to, da je bilo res neugodno vreme in morda kdo nima zanimanja za nas, češ naj sami opravijo. In tako smo zborovanje sami opravili. Vkljub temu, da je v Krminu še mnogo plašljivcev, se je vendar zbralo v šolskih prostorih 50 mož in žen našega ljudstva. Prišli so, ter so z napeto pozornostjo sledili besedam govornikov.

Gosp. Anton Erzetič predsednik otvoril zborovanje in poda besedo gos. nadučitelju. Le ta nam v svojem govoru očrta splošno narodni položaj Slovencev v šolskem oziru in na podlagi dejstev dokazuje, kako potrebna nam je družba sv. Cirila in Metoda. Brez nje bi bili mrtvi, ona zbira v svoj krog vse prave in vnete rodujube in z njih pomočjo nam vzdržuje šole v takih krajinah, kjer so Slovenci v manjšini ter jim nasprotniki odrekajo šole. Vzkljuk je: Družba sv. Cirila in Metoda je naša rešiteljica, zato jo vedno podpirajmo, podpirajmo in zopet podpirajmo.

Blagajnčarka gosp. Ljud. Erjavčeva je podala svoje poročilo. Podružnica šteje že 60 članov, kar je za Krmin, kdor pozna naše razmere, mnogo. To bodi v spodbudo drugim našim posessinam k agilnejšemu delu za rešitev naše domovine. Dohodkov je imela od novega leta 180 K. Zato pa vsa čast vrli blagajnčarki ter naj še nadalje zbira darove, za altar domovine. Pozivijo vse Slovence v Krminu in okolici, naj pristopijo k podružnici, osobno pa vrle Medance naj bi se nas oklenili.

Gosp. nadučitelj je poročal o naši šoli. Njega besede so tako učinkovale na zborovalce, da so izjavili: da mi znamo govoriti furlansko in slovensko. Ali Slovenci smo in ta govorica nam gre, da srca in Slovenci bomo ostali. Tudi naši otroci morajo biti to, kar smo in morajo biti zvesti Slovenci do groba.

Zborovanja Braňnega društva je otvoril predsednik gosp. Ant. Žigon, stotnik v pokolu. Temeljito poročilo igosp. Ant. Erzetiča o naših narodnih družtvih, ki se nameravajo ustanoviti, so zborovalci poslušali z vso pozornostjo in ves čas odobravali govornikove besede.

Izvolila sta se pripravljalna odbora za cerkveno-bogoslužno društvo in za vinarsko-gospodarsko združbo.

Točko: narodni svet za Slovence gradičanskega okraja se je moral odstaviti z dnevnega reda, ker ni bilo Brdov. Upajmo pa vsaj, da bodo naši veljaki po Brdih razmislili o tej stvari in se vsaj enkrat tu zložili k skupnemu delu.

**Najbolj zdrava
karina pijača
je že 20 let**

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava.

Reoničen
nadomestek kave!

Kathreinerjeva
priročna sreča v hiši.

Pomladanska sezona 1912

Dosla je velika izber pomladanskega in poletnega blaga.

Krasne novitete v damskih in možkih oblekah.

Prepričajte se in oglejte si izložbe in zalogo narodne tvrdke.

Ivančič & Kurinčič GORICA Gospodska ulica štev. 11.

Uzorci pošljene proste proti vrnitvi.

Julio Meini uvoz kave

Nova podružnica v Gorici

Corsso Giuseppe Verdi 30

Nič ni boljšega

za hitro prireditve
jako okusne goveje juhe kot

MAGGI-JEVE kocke za govejo juho a 5 ulnarjev.

MAGGI-JEVE kocke za govejo juho so čista, najboljša goveja juha v trdi obliki in vsebujejo tudi potrebno sol in dišave.

Prave samo z imenom MAGGI in varstveno znamko-zvezdo s križem.

Dobert tek!

Zdrav želodec imamo in nimamo več bolečin ne tiščanja v želodcu, odkar rabimo Pollerjeve odvajalne rabarbara-kroglice z znamko "Elsa-kroglice". Po izkušnji Va-

Družba sv. Cirila in Metoda.

Zabavni večer Gorške ženske podružnice sv. C. in M. bo 23. t. m. — Če smo po pripravah soditi, bo to tako prijetna domača zabava. Og. učiteljiščniki se zelo pridno vadijo in, kolikor jih poznamo iz prejšnjih nastopov, lahko pričakujemo, da bodo izvršili svojo naloge častno. Tudi dame odbornice so jih načrtovali za služijo, da se jih vsestransko podpira. Ako pogledamo načaj v zgodovino Gorške ženske podružnice in njen 23 letno delovanje, moramo priznati, da je bila Gor. ženska podružnica ena najdelavnejših. V prejšnjih letih, ko nismo imeli v Gorici drugih kulturnih društev, je skrbela ženska podružnica poleg »Čitalnice« skoraj za vse zabave. Priredila je nešteoto predstav, operet itd., ki so dajale mnogo dohodkov družbi sv. C. in M. kakor tudi »Šolskemu domu«. Zadnja leta se je začelo vodstvo družbe sv. C. in M. ozirati tudi na Gorško. Ustanovilo je dvorazredno šolo in otroški vrtec v Kranju, kakor tudi v Gorici »Narodno šolo na Blanči«.

Zato nain bodi vsem sveta dolžnost, da podpiramo našo prekorisno družbo, vsak po svoji moči. Ker je ves čisti dohodek namenjen »Narodni šoli na Blanči«, pričakujemo vsestranske podpore in obile deležbe v soboto dne 23. t. m. Odbor.

V Opatjemu se ustajovi podružnica C. M. D. za Opatješelo in okoličo, za katero se je že vpisalo zadostno število članov. Pravila se odpovedajo c. k. namestitvu potom centralnega vodstva družbe v Ljubljani in v enem mesecu bude zamogla naša podružnica že uspešno delovati, kajti zanimanje za stvar je veliko ne samo v naši vasi, temveč tudi v okolici.

Za nameravano našo podružnico so deseli sledeči darovi: Antonija Marušič »Francukova« nabrala dne 11. februarja 1. pri plesu o priliki veselice bralnega in pevskega društva »Kras«, znesek 670 K. G. dr. Drago Marušič je daroval 1 K. G. Rudolf Peric, mornar v Ptuju, poslal dne 12. t. m. blagodušen dar v znesku 7 K., katere je nabral v veseli družbi slovenskih tovarišev-mornarjev vojne ladije N. V. nadvojvoda Fran Ferdinand. Darovali so: 2 K Rudolf Peric iz Opatjegasela, po 1 K. Marjan Cotič iz Škrbine, Josip Štrukelj iz Škocjan, N. Štrlekar, Anton Krem in dva neimenovana po 50 h. Vsa čast zavednim mornarjem. Vsejonejša hvala vsem darovalcem.

V B se stanovi podružnica družbe sv. C. in M. Občni zbor bo v kratkem,

Gorška podružnica S. P. D. napravi v nedeljo dne 24. marca 1912. planinski zlet na Trstelj (643 m). Odhod z vlakom drž. Železnice ob 8. uri 20 milij. dopoldne do Prvačine in od tod po peš čez Železna vrata na Trstelj. Odhod z vrha na Lipo in Komenc in k večernemu vlaku v Rihemberg ali Štanjel.

Promocija. — Na češkem vseučilišču v Perugiji je bil promoviran včeraj za doktorja prava g. Milan Orožen, notarski kandidat.

Ko delijo spovedne listke. — Tudi sedaj ko so delili in delijo spovedne lisike, rohni jo z vso močjo in veliko unemo proti naprednemu časopisu. Tako nam poročajo o braniskem Šmidu, da ko je delil listke ženam, je strastno napadal napredno časopisje; da kjer citajo take časopise, tje ne pojde z Bogom; spovedat bi šel, ali če se narodniki takih listov pod prisego pred 2 pričama ne odpovedo, jim odreže tiski spoved in Boga tudi na zadnjo uro. Zahvaljujeval je ob jednem, da se morajo vse ženske vpisati v Marijino družbo. — Tak pritisk, tako nasilje, tako grozenje, tako divjanje — ali je to v čast sveti katoliški cerkvi? Politika v cerkvi in zakristiji bo še strahovito škodovala cerkvi in njenim poglavarjem, ki trpe in podpirajo ter narekujejo tako-le pritiskanje na ljudstvo. Čim hujši pritisk, čim nižje se stisne ljudstvo, toliko večje in mogočnejše bo, ko se razvije odporna sila ter se vspne kvišku ... Le tako naprej, gospod Šmid in drugi!

Boj pred vsemi proti liberalcem. — Celjski »Narodni list« piše: »Klerikalno časopisje je minoli teden prineslo velike slavospeve o klerikalnem shodu v Gorici, na katerem sta bila velikemu duhovnu dr. Susteršiču za ministra dr. Krek in dr. Korošec. In eden teh ministrantov, dr. Krek, je glasom poročila klerikalnega »Novega Časa« z dne 8. t. m. med drugim izustil za klerikalizem na Slovenskem značilne besede: »Boj pred vsemi proti liberalcem! To se pravi iz drugimi besedami: Kaj nam klerikalcem kar naval Nemcev in Lahov na naš narod, kaj nam mar beda in trpljenje ljudstva, kaj nam mar gospodarska zaostalost in zapuščenost našega naroda? Naš bolj veljav v prvi vrsti našim bratom, nje moramo umičiti, liberalce moramo pokončati, in če pri tem ves naš narod vrag vzame! Da, to je tista narodnost naših klerikalcev, ki jo hlinijo včasi »Straža« in njeni očetje. V petih besedah Kreka — in dr. Korošec jih je očitno odobraval! — je obsežen vse klerikalni program: četudi celi naš narod vzame vrag, samo da pogine vse, kar se ne pokori slepo duhovski komandi.

Ali bodo sedaj tisti »neklerikalci« in »nadstrankarji«, ki so doslej še vedno verjeli in zaupali dinavskim narodnim izlivom klerikalcev, prišli do prepričanja, da je klerikalcem narodnost, obramba našega naroda sploh le slepilo, le humbug? Zakaj njihovo geslo je: boj pred vsemi liberalcem!«

Za narodni muzej so darovali: Gospod Josip Balčič, učitelj Vrh Sv. Mihaela 22. dñar, 3. stare ženske rute, dobljene v Šempetu pri Gorici. — Gospod Franc Križman, nadučitelj v Šempasu, 2 bakrena novca. — Gospod Jernej Batič, posestnik v Šempasu, 2 knjige: a) Osemnajstdeset pesmi, Ljubljana I. 1800; b) rokopis raznih slov. cerkvenih pesmi od Franca Merkl.

— Gospod Ivan Cempr, železničar v Gorici, 2 knjige: a) Christof Schmid Kaschau I. 1827; b) W. Pitt. Paris 1829, ter 1 pipozrezljano. — Gospod J. Vovk, c. kr. vadniški učitelj v Gorici, 1 bakreni novec. — Darila sprejemata društveni gospodar g. Rudolf Drušček, trgovec v Gospodki ulici št. 3. — Odbor.

»Novi Čas« proti »Prim. Listu«. — Gregorčičev »Primorski List« se je bil grdo zagnal v prosta Fajdutija; pisal je o njem, da prošt, ki je državni poslanec in zastopa tudi zapadna Brda, je pred volitvami Bricem marsikaj obljubil, ali o izpolnitvi obljub ni ne duha ne sluha. — Znano je, da je pred leti »Primorski List« tako grdo in nesramno blatil prošta; ni pustil pa tudi pozneje nobene prilike, da ne bi se začkalil v prošta. — Gregorčič ga pač ne more. Seveda se je klub zagajjanju v prošta »Prim. List« vedno napihoval, da je katoliški list. Ali žaba, če se napihuje in hoče biti voi, podi; počil je tudi »Prim. List« in nadšef ga je črtal iz vrst katoliških listov. Sedaj pa ga obdelava nad-

škofovo glasilo »Novi Čas«, ki piše — glede na napad na prošta v »Prim. Listu« takole:

»Trditev (v »Prim. Listu«) je neresnična. G. poslanec ni samo obljuboval, ampak je ravno v zadnjem času za svoje briške volilice tudi mnogo storil. Če pa ni takoj v prvih desetih mesecih po volitvah vsega dosegel, kar je obljubil, to gotovo ni njegova krivda. On tudi ni vsemogočen. Za vsako stvar je treba časa. Da se pa za svoje volilice (tudi slovenske!) mnogo trudi, da je zanje že marsikaj dosegel, in da bi zapadni Brici boljšega zastopnika težko dobili, to mora priznati vsak, kdor neprištransko sodi. Sledi, da je to: Če je g. poslanec dopismiku kaj obljubil in ne izpolnil, nimamo nič proti temu, če dopismik o tem poroča. Tudi lahko piše v imenu tistih, ki so ga v to pooblastili. Da pa v imenu vseh zapadnih Bricev krivčno očita g. poslancu nedelavnost, tega ne dovolimo.«

Tako je posvetil »Novi Čas« »Prismereniku« in mu rekel, da se je zlagal; lagal je o samem višjem duhovnemu, katoliškemu proštu v Gorici. Res, lepo katoliški je Gregorčičev »Prim. List«.

Izredni občni zbor »Slovenske Čitalnice« v Gorici bo dne 31. III. 1912 ob 10. uri predp. v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. Sprememba pravil, 2. Volitev blagajnika. NB! Ker je treba k 1. točki 1/3 članov, se na to posebej opozarja. Odbor.

Rudolf Konjedic v preiskovalnem zaporu v Gorici. — Rudolfa Konjedica, bivšega predsednika Mizarske zadruge v Solkanu, so aretrirali v četrtek zvečer v Tolminu ter pripeljali včeraj dopoldne v Gorico v preiskovalni zapor.

Z odpravo praznika sv. Jožefa ljudstvo ni zadovoljno. Godnja in pravi, da si ne da vzeti tega praznika. Zato bodo na kmethi v torsk obhaljali praznik. Kako bo v Gorici? Najbrže tako, kot je bilo na Svečnico: praznik!

Knjige na prodaj. — Zaradi preselitev iz Gorice proda nekdo svojo knjižnico (nemško) jako po ceni. Med drugim je tu popolna zbirka Freitagovih romanov, 11 letnikov Über Land und Meer, Das XIX. Jahrhundert, Nansenov In Nacht und Eis, Prochaskas Monatsbände, 72 romanov zbirke Hartieben itd. Vse je dobro ohranljeno, kakor novo. — Pojasnila da je knjigarna A. Gabršček.

Še bodo plesali čuki. — V Gorici so ustanovili nekako podzvezko čukov za Primorsko. Pravijo, da ima ta podzvezza namen, brzati čuke, če bo treba. — Ali čujte, kdo je tudi v odboru podzvezze, ki bo ... brzdala čuke? V odboru sta tudi kozanski nunc Blažko, ki je bil v predpustnem času dovolil svojim čukom velik ples, ki se je vršil do belega dne, in pa Ladislav Likar, števerjanski nadučitelj, ki je vodil oni ples v Kozani neutrudno, pozrivovalno marljivo celo prijetno noč. No, ta dva: nunc-hopsasa in katoliški učitelj-hopsasa, ta dva bošta brzdala čuke po Brdih. Kozla pameten človek ne postavi za vrtnarja, podzvezza pa je postavila proti plesu dva možaka, ki sta prijatelja plešalcev, enega v črni sukni, ki dovoljuje plese, drugega hopsasa, ki vodi ples. No, stara reč je, da je vse govorjenje klerikalcev o brzjanju mladine gole sleparja. — Klerikalec je mladine izprijevalec. To ostane pribito. — Olede nove organizacije »za brzjanje« pa pravijo čuki s svojim hopsasa, da... podzvezza je lepa reč!

K detomoru na Vogrskem. — »Prim. List« se trudi, da bi dokazal, da detomorica Terčič ni iz klerikalne družine. Zaman ves trud. Celo Vogrsko ve, da je družina Terčič skoz in skoz klerikalna in tercijska. Resnica je neizpodbita, da klerikalizem pozivlja ljudi. Dokazov na izbrro. — Da je družina Terčičeva klerikalna, budi v dokaz tudi to, da je iskal vogrški župnik za Terčičeve posojilo pri neki klerikalni banki. To pred kratkim. — Kaj isšejo gg. nunci posojila pri klerikalnih denarnih zavodih morda za naprednjake? — »Prim. List« naj kar lepo molči in se ne zgraža. Na svoji vesti ima lep kos odgovornosti za propalost v ljudstvu!

Ustrelil se je na Dolu c. kr. gozdar Josip Siegl. — Dne 13. t. m. v svoji sobi. Uže več časa se je opazovalo, da ni pri pravej pameti, a zadnje dni se mu je večkrat polnoma pomračil um in v tem stanu je izvršil grozen čin. Omenjeni gozdar je bil dober in pravilen človek.

Domači sir. — Iz mesta nam pišejo: »Oglas Mlečarske Zadruge v Kobaridu: da ima na prodaj nad 1000 kg starega, suhega sira iz celega mleka, je za Gorčanci zanimiv. Tu redko dobimo v štacunah dober, star domači sir. Ako nam ne vsilijo kakega ničvrednega Ementala, ki ni nikoli videl Ementala, pa nam dajo kak še povsem svež domači sir, često iz posnetega mleka. — Prosimo trgovce, da bi imeli vedno na razpolago dobro domače blaga. Ali še bolj nujno opozarjam rojake, naj kupujejo raje dobro vležan sir iz naših gor, namesto tujega blaga, ki je tako dvojnične vrednosti.«

Za »razne podpore« se je dovolilo v zadnji seji deželnega zabora tri svote: 5300 K, 1150 K in 4350 K, splošaj 10.800 K, vse to za razne podpore. Ali kake so te podpore, kdo jih dobi? Čemu so skrili te podpore pod številke ter kar rekti: dovoli se za razne podpore te in te svote — ko vendar drugače za mal zmesek navedejo, kam gre ali vsaj, kam je namenjen. Tu je pa dovoljenih 10.800 K podpor, ne da bi se bilo naznalo: kdo jih dobi. Ljudje sodijo, da pojdejo te podpore v strankarske namele slov. klerikalcem in laškim liberalcem, zlasti ker se je bil »Novi čas« hitro pobagal, da je dobila klerikalna študentovska miza v Gorici izdatno podporo!!

»Slovenskega Ilustrovana Tednika«

11. štev. vsebuje: Italijansko-turška vojna: bombardiranje Beiruta; iz Beneške Slovenije: Ravnica Travnik v Reziji in Pulfero, prva večja vas od Kobarida. + I. Žumkovčič, visokošolec; štirje rodovi: Valentijn Štolfa v Sežani, njegov sin, vnuk in pravnuk; ravnatelj tovarne barv I. Kenda z delavkami in delavci v Dolini pri Trstu: slov. pisatelj Anton Funek; 25 letnica poroke nadučitelja A. Gnusa in sopoge v Dolu pri Hrastniku; imenovanje ledu v Ratečah na Dolenjskem; umor v Opatiji: umorjeni trgovec S. Vinkovič in kraj umora; slov. gled. igralec v Trstu Valo Bratina (2 slike); skriyalnica itd. — »Slovenski Ilustrovani Tednik« vidno napoveduje od dne do dne ter ima velik kulturni pomen. Priporočamo vsem, da si ga naroč. Novi naročniki lahko dobre še vse letos izšle številke, kar je posebno važno radi znamenitega romana, ki ga priobčuje »Slov. Ilust. Tednik«.

V Sežani vprizori jutri dramatični klub dve igri: Tučičeve »Vrnitev« in Štokovo burko »Mutast muzikant«. Predstava se vrši na Vagi. Začetek ob 8. zvečer. **Tržaško kojescarsko društvo »Balkan«** v Trstu. **Sedež:** kavarna Minerva, vila Acquedotto. — Odbor tržaškega kolesarskega društva »Balkan« je videc načil razvoj in napredok društva, in v prvi vrsti koristi in interes svojih članov, posnel metodo inozemskega Touring klubov, in sklenil v smislu sklepa občnega zabora 11. februarja 1912, zavarovati svoje člane zoper kolesarske nezgodne. To zavarovanje se deli v dva razreda, in sicer: I. razred s pravico K 2000 za slučaj smrti; K 6000 za slučaj popolne nesposobnosti, K 2 dnevne podpore za delno nesposobnost od 5 dneva naprej do 200 dñi. II. razred s pravico K 1000 za slučaj smrti, K 3000 za slučaj popolne nesposobnosti, K 1 dnevno za delno nesposobnost od 5 dneva naprej do 200 dñi. Letna članarina znaša skupna z zavarovalnino K 10 za prvi in K 6 za drugi razred. Vsa pojaznila dajejo se bodisi ustneno vsaki dan od 8.—9. zvečer in ob nedeljah od 12.—1. pop. v dr. sedežu, ali pa pismeno. Kolesarji, kateri imajo veselje do kolesarskega športa in ob enem da se zavarujejo — dobro došli.

Predsedništvo Tržaškega kolesarskega društva »Balkan«, Leopold Pegan l. r., predsednik. — **Prihodnja številka »Soče«** izide v četrtek 21. t. m. V torsk na praznik sv. Jožefa bo počivalo delo v tiskarni.

Ogród lekarni. — Jutri poopoldne bošta v Gorici odprt lekarni Liberi-Tromba. V teh dveh lekarnah bo tudi ponovna služba v času od 17. do 24. t. m.

Kdo je prebil zimo v zadnjih pisarnah ali v pravni zavesti, naj na pomlad piše Rogaska vrelec, da popravi škodo, prizade se vsled prerazkošnega življenga in pomembnega gibanja. Rogaska Tempel-vrelec, ki je tudi izborna dietetična vsakdanja namizna piščica, rabijo radi njegove bogate likalno-salinske vsebine proti slabim prebavam, nepopolnemu prenavljanju, kataralitom in protinovinom. Holesterol: pliča izborna upinka na krvni oh-

Dušlo je

sukno za moške kakor tudi voleno in perfilno blago za ženske oblike. Res lepo, fino in zadnje moderno blago. — Prepričajte se, ker pogledati ne stane nič. — Cene vsemu blagu najnizje.

Tvrdka: HEDŽET & KORITNIK

GORICA
Vogal Corso Gius. Verdi 5 in Via Scuole 3

Domače vesti.

Pevskemu in glasbenemu društvu v Gorici je darovalo županstvo v Kanalu K 40 kot letno podporo za l. 1911. in 1912. Hvala!

Za »Dijaško kuhinjo«. — Narodna Čitalnica pri Sv. Luciji je darovala K 7 kot čisti preostanek plesnega venčka dne 4. II.

Podpornemu društvu za slov. visokošolce je v času od 20. februarja do 13. marca 1912. došlo darov

tok, izločuje škodljive snovi in poživlja ves organizem. Ostala dva rogaška vreleca, *Stryia* in *Donati*, se rabita po zdravniškem predpisu za želodčni in črevesni katar, proti ledvičnemu bolčizmu, kamnu, sladkorni bolčini, protim u. itd.

Sokolski vestnik.

Vsesokolski zlet v Pragi!

(Dalje.)

Konec je bilo prijihalo od strani vlaže, vsak njen najmanjši poskus se je žalostno izjavil, tako tudi zadnji poskus persekuji po II. zletu. Ni mogel zloniti mogočnega sokolskega drevesa, toliko da ga je stresel! Buin življenje se je začelo po vseh čeških deželah, narod je začel gospodarsko in kulturno napredovati, mase so vse začele vzbujujati in zavedati. Novi nazori so ustvarili nove struje, ki so imeli dalj časa vpliv na Sokolstvo. Moderno realistično naziranje, veliko gibanje proti klerikalizmu, radikalni demokratični nazori so vznemirjali vse, neizprosna kritika se je lotila vsega, tako tudi Sokolstva. Napadalo se je Sokolstvo od raznih strani, zahtevalo se je demokratizacijo telovadbe, omejitev orodnih vaj v prospekti prostih vaj in iger. Kritika je napadala predvsem tekme, zahtevala več izobraževalnega dela; pomagali so jih novi nazori, ki so jih prinašali člani tudi v sokolske vrste. Boj je bil na obeh straneh hud, ker je tudi Sokolstvo odgovarjalo. Iz tega je vzrastla »Resolucija Svatováclavská«. Mnogo dobrega je prinesel ta pet let trajajoči boj. Sokolske vrste, tako silno narasle, so se tesreje spojile, ideja se je osvobodila predskokov: politika je zginila iz društva, z njo prepiri. Telovadba je postala sistematična, razni vaditeljski tečaji so pripomogli k temu.

Sokolstvo je stopilo, prvič v stik s tujino. Odpava 61 članov l. 1892 v Nancy s tremi tekmovalnimi vrstami je bila velikanska pomena. Svet je postal pozoren na Sokolstvo. Od tedaj je postalo prijateljsko razmerje med Sokoli in francoskimi gimnasti, med češkim in francoskim narodom vedno bolj prisrčno, iskreno. L. 1896 je dobil načelnik Č. O. S. dr. J. Vaňíček od francoskega vojnega ministerstva dovoljenje, obiskovati telovadni in mečejaški tečaj na vojaški šoli v Joinville.

Izobraževalno delo v sokolskih društvenih se je začelo gojiti sistematično. Tudi prej se je delovalo v tem smislu, toda samo v Pražkem Sokolu in v nekaterih drugih. Od l. 1893 imamo statistiko predavanj v čeških sokolskih društvenih. L. 1893 se je vršilo 259 predavanj, l. 1894 — 518, l. 1900 — 1869, l. 1907 — 2620. V petnajstih letih 25.041 predavanj.

Vse to podrobno delo, ki se je gojilo tako sistematično in enotno, je dalo češkemu Sokolstvu omi strogo narodni in kulturni značaj, dalo mu je strogo napredno stališče v vseh pravičnih, dalo mu je tudi ono zavedno stremljenje po popolnosti in hrepeneje po Antiki.

(Dalje.)

Moll-ov Seidlitz-črašek

je za ne želenec trpeča neproksativno sredstvo
katero ima prednost pred vsemi drugimi dr-
žilimi: sitili, kroglicami in gramicami.
Cena orig. škatljice K 2 —
Prajeno je se sodišča začenja.

Moll-ov Franc. Žganje in sal
za ribanje života. — Belotino
složenoje in skrepatjeje ste-
rogano sredstvo pred urjanje
in prehajanje vseh vrste.
Orig. steklenica K 2 —
Na prodaj po vseh lekarnah
in apotekah. Glavna lekarna
A. MOLL, c. in kr. Šterni založnik, Domaž-
lany. Tschlambach 9.
Zaloge v Gorici v lekarni: A. Giroczi,
G. Czitoleški.

Trgovsko-obrtna in gospodarska vjesnica.

Zadružni tečaj v Gorici.

Velevažnega narodno-gospodarskega pomena je zdravo zadružništvo. Pomen tega so spoznali vsi stanovi ter se tudi

hočjo zadružnini potom okrepiti. Posebno je zadružno gospodarstvo velikega pomena za naše kmetiško prebivalstvo.

V Gorici se je vršil zadružni tečaj, ki je trajal od 3. decembra l. I. do 10. marca tega leta, katerega se je udeležilo 15 študentov, in sicer 8 učiteljev in 7 kmetovalcev. Na tčaju so predaval gg. Mermotta Fran, učitelj v Dobravljah, ki je bil tudi voditelj tečaja, dalje dr. Peter Medvešček, odvetniški kandidat v Gorici in Merljak Fran, nadučitelj v Batujah.

Predavalalo se je: knjigovodstvo, zadružništvo, zadružni zakon, menično pravo, korespondenca in o drugih potrebnih zadruž. znanostih in sicer v učni sobi c. k. moškega učiteljišča.

Zadnjo nedeljo se je priredil poučen izlet v »Vinarsko in gospodarsko zadružo v Dornbergu«, dalje »Mlekarno v Črničah«, »Prvo kmetičko gospodarsko zadružo v Selcu« in »Kmečko delavsko gospodarsko zadružo v Dobravljah«. Izlet je kar najlepše vspel, za kar se imenom vseh udeležencev zahvaljujemo vodstvu imenovanih zadruž, ki so šle s potrebnimi podatki na roko in ker so nas tako gostoljubno postregli. Vse štiri imenovane zadruge vspevajo dobro, nekatere najbolje.

Želeti je, da se v prihodnjem letu otvoriti enak tečaj, kateri naj donese mnogo zanimanja in koristi na zadružnem polju.

Velecenjenemu g. ravnatelju Vičt. Bežeku se najprisrōneje zahvaljujemo za blagovoljno prepustitev učne sohe, ker brez te bi se tečaj ne mogel vršiti v tako lepem obsegu.

Današnji trg sv. Jelcerja je privabil precej deželanov v mesto. Pripeljali so kremplir; prodajali so ga največ po 16 K kvintal.

Zivinski trg v Gorici. — V četrtek je bilo na živinskem trgu v Gorici 365 glav goveje živine, 250 prešičev, 7 konj.

Krompirja za seme je bilo v četrtek na trgu v Gorici 250 kvintalov, po 14—16 K kvintal.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. — Sprejme se: 1 kontorist, 1 poslovodja, 1 skladščnik, 4 pomočniki mešane stroke, 2 pomočnika železniške stroke, 1 pomočnik manufakturne stroke, 3 pomočniki špecerijske stroke, 1 pomočnik modne in galerijske stroke, 2 kontoristinji, 1 blagajnčarka, 10 prodajalk, 5 učencev.

Službe išče: 2 knjigovodja, 1 korespondent, 3 kontoristi, 5 poslovodji, 3 potniki, 6 skladščnikov, 23 pomočnikov mešane stroke, 7 pomočnikov železniške stroke, 10 pomočnikov manufakturne stroke, 15 pomočnikov špecerijske stroke, 3 pomočniki modne in galerijske stroke, 10 kontoristinji, 12 blagajnčark, 21 prodajalk, 6 učencev, 3 učenke. — Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva brezplačno, za druge pa proti malu odškodnini.

Goriška kolesarska zveza.

Predsedstvo kolesarskega društva »Gorica« raznjava svojim članom, da radi zabavnega večera Ciril-Metodove podružnice, kateri se bo vršil v soboto 23. marca t. l. odnaša svoj redni občni zbor na nedoločen čas. — Zdravo!

Politični pregled.

Vollitev v Beli Krajini. — Pri dopolnilni deželnozborski volitvi v Beli Krajini v četrtek je izvoljen kandidat S. L. S. K. Dermastia, učitelj na obrtni šoli v Ljubljani. Dobil je 1344 glasov, napredni kandidat Mazzelle je dobil 1113 glasov. Torej boriha 231 glasov imajo klerikalci več! V Beli Krajini se dani.

Poslanska zbornica. — Dne 14. t. m. je pričelo prvo branje brambnih predlogov. Govoril je grof Stirling, ki je skušal, utemeljiti potrebo sedanjih vojaških reform ter izrazil upanje, da bo avstrijska zbornica čimprej rešila te za razvoj armade važne predloge.

Koncem svojega obširnega govora je ministrski predsednik priporočal zbornici sprejetje vladnih predlogov ter izrazil željo, da bo zbornica s svojo njej lastno resnostjo pricela s posvetovanjem teh tako da državci in ljudstvo pomembnih reform.

Slednje je ministrski predsednik tudi izpeljal na prioriteten poslanske zbornice.

Sprejetje brambnih predlogov je tudi domobrski minister Georgi zbornici priporočal z vojaškega stališča Avstrije in tudi iz finančnih ozirov, ker te reforme so izvedljive brez večjih denarnih žrtev. »Najboljši instrument za mir« — po njegovih lastnih besedah — »je močna armada«. Avstrijski narodi si ne žele vojne. Monarhija pa mora biti tako pripravljena, da se ne smemo zbiti nam napovedanega boja in da zamoremo združeni s svojimi zavezniki zagotovljati in varovati mir.

Včeraj so govorili razni govorniki. Dr. Sesardč se je pritoževal, da Hrvatje za svoje vojne zasluge nimajo nikakega plačila; še tlačeni so.

Prihodnja seja v tork.

Vojna med Turčijo in Italijo.

Razne vesti.

Iz Rima poročajo, da je zunanjji minister poslanikom Francoske, Angleške, Nemčije in Avstrogrske vročil spomenico z odgovorom glede pogojev, pod katerimi bi Italija odnehala od vojne. Kakšni so ti pogoji, to je tajno. — V Tripolisu je bilo veliko veselje, ker se atentat na kralja ni posrečil. Tudi po mošejah so radi tega slovesne službe bložje. — O bombardirjanju Solina se govori že precej časa pa dōlej Solun še ni bil bombardiran.

Razne vesti.

Klub slovenskih tehnikov v Pragi raznjava, da se bo vršil njegov občni zbor v petek 22. t. m. ob 8. uri zvečer v Trnecovki restavraciji na Kralj. Vinogradih. Goštje vabljeni!

Ponarejevalci denarja. — Policija na Dunaju je prišla na sled, da se nahaja v Avstriji velika družba ponarejevalcev denarja, ki razteza svoje delovanje na vse avstrijske dežele. Iz Linca poročajo, da so v Mahtighofenu prijeli nekega 36 letnega Franc Schweigerja in njegovo ženo Ano, obo iz Harta na Tirolskem, ki sta na Gorenjem Avstrijskem, Solnograškem in Tirolskem spravljala v promet ponarejen denar. Dognalo se je, da sta arietiranca agenta zgoraj omenjene družbe ponarejevalcev denarja. V severozahodnih deželah naše države je ta družba spravila ponarejen denar baje celo v mnoge davkarje, banke in hranilnike.

Dvekronski srebrni denar, o katerem smo že poročali, se bo koval v znesku 35 milijonov krov, novega enokronskega denarja pa bodo makovali za 70 milijonov krov.

Slovenskemu razumništvu priporočamo, da čita in kupi naslednje publikacije:

I zvezek Politično-sociološke knjižnice:

Vladimir Knaflik :

Socializem, oris teorije

str. XII. + 372.

— Cena broširano 4 K, v platno vezano 5·20 K.

O tem delu se je kritika izrekla tako laskavo.

„VEDA“

REVIJA ZA ZNANOST IN KULTURO

IZDAJajo in UREJajo :

ALBERT KRAMER, IVAN PRIJATELJ, BOGUMIL

VOŠNJAK.

DVOMESEČNIK. — LETNO 36 TISKOVNIH POL. —

CENA 8 K, DIJAKOM 5 K.

Vabimo na naročbo namerljene poljudno znanstvene »Prosvetne knjižnice«, a 60 h zv.

Založba

Goriška Tiskarna A. Gabršček

Območne vojaške čete v Bosni in Hercegovini. — Poročajo, da ustanovi vojna uprava posebne bosensko-hercegovske območne vojaške čete po vzorcu tiroških območnih čet. Te čete bodo imale načelo, skrbeti za varstvo meja proti Črnemu goru, novopazarskemu Sandžaku in Srbiji. Za enkrat se ustanovita dva območna bataljona.

Dalje na peti strani.

Rogaški

Tempel

vrelec. Dietetična namizna pijača s obično orguljovo kislino. Pospešuje prehavo in izmeno snovi.

Styria

zelo koncentriran medicinski vrelec, pripravljen pri kroničnem dodanem kataru, zaprtju, Brightovih ledov, vrančenju oteklin, jetni trdini, zlatoti, sivozmeničkih bolezni, katarih dihalnih organov.

Donati

Zdravilen vrelec načrtovan vsebine svoje vrste. Zlasti uporaben pri kroničnem črevesnem kataru, obstipaciji zolčnih kauz, točilkih dihalnih bolezni.

Najmočnejši prirodni vrelec magnezijo-glauberske soli.

Zalog: A. Seppenhofer - Gorica.

Slovenske igralne karte

prodaja trgovina

A. Gabršček

V Trgov. kom Domu

1. Primorka,	36 listkov	K 1-
2.	"	52 "
3. Slava	32 "	0·80

Primorka nadomešča laške tressette.

Slava nadomešča piké ecc.

Karte so zdaj zares dovršeno izdelane. Ni več nikakega opravljene razloga, da bi se jih Slovenci ne posluževali. — Dolžnost naša je, izpodriniti tuje izdelke.

Laško gospodarstvo v Pušju. Novo pilnarno bodo morali podreti. — Tako ob začetku revizije v puškem mestnem gospodarstvu se je dognalo, da pri zidanju nove mestne pilnarne, katere stroški so bili proračunjeni na dva milijona K, ni vse v redu. Prišlo se je na sled, da porabila stavbna družba mnogo slabši material, kakor še je bil pogodbi sklenjen. Tudi pri zidanju se je izkazalo, da določen del sama hoče in ne tako, kakor se je svoj čas z mestno občino pogodila. Vse te nerednosti stavbne družbe so se pa seveda gostile pod pokroviteljstvom mestnih inženirjev, ki so bili za to jamočno nadzorovanje od kamore še posebej plačani.

Komisija je dognala, da je vse delo, katero so dosedaj nadzorovali od kamore zato še posebej plačani mestni inženirji, za njih in da se mora vse podreti in zopet z novega zidati. Stroški dosedanje zidave znašajo že okoli 90.000 kron. Vse to se mora sedaj do tal podreti. Dosedanje stroške in stroške podiranja mora po sklepni razsodisca nositi stavbna družba razun ene petine, katero mora prevzeti puška mestna občina. Krivce zadene seveda zaslužena kazena.

Tečaji za črnovojniške častnike. — Za slučaj mobilizacije črne vojne potrebuje država posebno izvezbanih črnovojniških častnikov, ako hoče računati na uspeh in preprečiti zmešljajev med črnovojniškim moštvom. Poveljstvo črne vojne priepla v novejšem času vedno pogosteje posebne tečaje za izobrazbo nekaterih črnovojniških častnikov v gotovih strokah. Tečaji se vrše tudi letos.

Aviatik ponesreči. — Iz Teltova poročajo, da je padel aviatik Witte iz svojega aeroplana ter se ubil. Aeroplani, sistem Wright, je razbit.

Podrecca Izgnan iz Avstrije. — Iz Tridenta poročajo, da je imel predavati tam dvakrat znani Podrecca. Predavanja pripela socialistična stranka. Ali ko je prišel v Alo, ga je vstavila policija, rekoč, da Podrecca, izdajatelj »Asina«, je izgnan iz Avstrije ter ne more tu imeti protiklerikalnih predavanj. Velik je strah klerikalcev pred Podreccom!

Boj v sodni dvorani. — V Hildwille v državi Virginiji se je vršila kazenska razprava. Obtožen je bil neki Allen. Ko je bila proglašena odsoda, so začeli njegovi priatelji streljati na sodnike in druge osebe. Ustreljeni so neki sodnik, uržavni pravdu in en porotnik. Streljali pa so tudi redarji na napadalce. Ranjenih je 28 oseb.

Železniška nesreča. — V sredo sta trčila v državi Jova pri Dunkertonu drug ob drugega dva vlaka. 55 oseb je ranjenih.

Pri kvartanju je umoril dva soigralca v Zomboru kmet Andrej Györy. Ta dva sta ga pri kvartanju spravila ob ves debar. Zločinec je prijet.

V Sarajevu sta igrala v kavarni Delečevi na karte trgovec Hasan Kašmo iz Foče in kavarnarjev sin Mehmed. Prišlo je med njima do prepira in Mehmed je udaril Kašmo po glavi. Ta je potegnil nož in suhi Mahmuda v rebra. Ta je padel in ko so ga nesli v bolnišnico, je med potjo umrl.

Skočila iz vlaka. — Med Brežcem in Novigradiško v vlaku so se peljali mnogi Bolgari namenjeni v Ameriko. Kar nakrat je eden izmed njih Šimonov po imenu za-

krijal, da mu je ukraden denar. Rojaki so bili vznešeni in zahtevali so, da se pošče tatu. Šum je letel na dva mlada človeka, ki sta sedela blizu Šimonova. Neki trenutek pa, ko so se obrnili proč, sta počila ta dva ter skočila iz vlaka. Eden je skočil dobro ter pohegnil, drugi pa je prišel pod vlak, ki mu je odtrgal obe nogi.

Zastrupljenje z methylalkoholom. — Način naznanjanje iz Budimpešte, sta umrla v Gyoroku dva kmeta, ki sta pila žganje v neki gostilni. Žganje je bilo potvrdjeno z methylalkoholom.

Gledališče, v katerem plačajo obiskovalce. — V Londonu se nahajajo čudno gledališče, v katerem dobi obiskovalec denar, ko vstopi. To je namreč poskusno gledališče, odprtoto od 10. dopoldne do 6. zvečer. Nastopajo prvič razni bodoči Garricki in Keani. Potrežljivosti je treba za prisostvovanje takim predstavam. Kadar je slabo vreme, pravijo, da ne manjka obiskovalcev. Včasih naznanjajo, da bo kaj posebnega in da bi privedli čim več občinstva, jim obljubijo še pivo. V takem slučaju je včasih gledališče »razprodano«.

Potres so čutili v Serajevu, in sicer včeraj dopoldne. Potresni sunek je trajal 3 sekunde. Škode ni.

Nesreča na južnem kolodvoru v Trstu. — V Rojahu stanujoč premikač južne železnice Anton Petkovšek je ponesrečil v noči med četrtekom in petkom na južnem kolodvoru. Okoli tricetrt na 3 ponoči je z lokomotivo ponival skupino treh voz do druge na tiru št. 12 mirno stoječe skupine petnajstih voz. Ko se je približal tem vozom, je stopil na tir, da je mogel med nadaljnjo počasno vožnjo obe skupini speti. Ko je hotel stopiti izmed voz na prostu, mu je na neznan način izpodletelo, tako da je padel s trebušom na tračnico. V istem trenutku pa mu je kolo praznega premogovnega voza šlo čez trubuh. Šli bi bili pa čezenj tudi še drugi vozovi, ako ne bi bil zapazil nesreče blizu stoječi nadpremikač Žurga Anton, ki je blisko priskočil in prikel povoženega Petkovška ter ga s vso silo izvlekel iz tira. Očividno nevarno ranjenega Petkovška so z rešilnim vozom odpeljali kmalu na to v bolnišnico.

Nedolžen obsojen na smrt. — Jambarska sodnija v Galiciji je pred šestimi leti obsojila na smrt posestnika Eisnerja, ki je bil obtožen, da je usmrtil otroka neke Penzaska. Cesar je pa obsojenca pomilostil in mu je bila smrtna kazen spremenjena v dvajsetletno ječo. Dne 11. t. m. je pa Penzaska priznala, da otroka ni usmrtil Eisner, marveč da sta ga usmrtila ona in pa njen ljubimec. Penzasko in njenega ljubimca so nato zaprli, nedolžnega Eisnerja pa, ki je že šest let bil zaprt, so takoj po priznjanju Penzasko izpustili.

Atentat na italijansko kraljevsko dvajico v Rimu.

Atentator.

Atentatorji je ime Antonio D'Alba. Je mlad fant, brez brk in brade, šele 21 let star, rojen v Rimu in po zanimanju zidar. Oblečen je bil prav čedno, v modri obleki, in je imel na sebi popolnoma nove

črevlje. Po obrazu je takoj spoznati, da mladič pripada »črnemu« in je pri prvem zasljanju priznal tudi sam, da pripada tej lepi lopovski družbi. Kaznovan je bil že trikrat zaradi tatvine.

V zadnjih letih je postal anarchist ki je pripadal individualistični struti. Izpočetka je izpovedal, da je revolver našel, pozneje pa je priznal, da je imel revolver že del časa.

Popolnoma odločno je prvočno zanimal, da bi imel kakše sokrivce. Izjavil je, da si je sam domislil napad, ki ga je izvršil tudi, ne da bi imel kakše pomagače.

Govoreč o svojih rodbinskih razmerah je povedal, da poleg očeta, matere in enega brata nima sorodnikov. Oče, Cesare D'Alba je delavec in je zaposlen pri izkopavanju starorimskih Caracallovih toplic. Mati, Kristina Biščandi, je bila vdova, ko jo je poročil stari D'Alba. Mati je vratilica v hiši, kjer stanejo družina.

Natančnejši podatki o atentatu.

D'Alba še je skril za nekim stebrom palade Salviati na Corstu Umberto št. 271. Ko je privzel kraljevi voz do onega stebra, je skočil D'Alba izza stebra, nameril revolver proti vozu, ali pravzaprav proti vožnji vratom ter ustrelil prvič. V vozu so se nahajali kralj, kraljica in general Brusati. Kralj je sedel na levi.

Strrel ni zadel nikogar v vozu, pač pa je najbrž zadel konja majorja Langa, ki je jahan na levu strani kočije, na kraljevi strani. Konj je poskočil, a jezdec se je vzdržal v sedlu in se je primakinil s konjem še bliže h kočiji, kirasini pa so obkelili kočijo, ki se je v tem že nekoliko oddaljila od kraja, kjer je stal D'Alba.

D'Alba je nato ustrelil še dvakrat v smeri proti kralju, a zadel ni kralja temveč le majorja Langa, ki je padel s konja.

V istem trenutku je prišel mimo palade Salviati neki Šofer Luigi Quarantes. Videl je, da hoče D'Alba ustreliti še enkrat, pa se je vrgel naprej in ga pograbil za lase ter ga objel, da ni mogel več streljati. Priskočila sta mu v pomoč še neki Giuseppe Giusti, ki stanejo v palači Salviati, in pa kočija kneza Borghese. Vsi trije so kemi ukrotili atentatorja. Prihitel je nato redar D'Angelo, ki je z enim drugimi vred nato komaj ubranil množici, da ni linčala napadalca, ki je kričal, da je anarchist.

Atentator član anarchistične družbe.

Atentator D'Alba je tekom zasljanja na policijskem ravnateljstvu priznal, da je bil najel od anarchistične družbe, da naj usmrti kralja.

D'Alba je bil po lastnem priznanju prepričan anarchist in je bil predlagovan zaradi surovega ravnanja s starisci.

Atentatorjeva mati pravi, da je Dalba kot majhen otrokbolehal na vnetju možganske mrene. Bil je vedno vase zamisilen. Z njo je raynal surove in je moral klicati proti njemu večkrat sodiše na pomoč.

Ranjeni major Lang rojen Tržičan.

Stanje ranjenega majorja Langa ni neverjetno. Sodijo, da kmalu ozdravi. Major Ivan Lang je bil rojen leta 1867. v Trstu. Njegov oče Jožef Lang je bil trgovec v Trstu. Ivan Lang je študiral v Modeni, po študiju je v armado kot poročnik vstopil. Kralj Umberto je Langa ob odkritju spo-

mnika Viktorju Emanuelu II. videl v Ljubljani in mu je bil všeč, ker je zelo velike postave. Smehlja je kralj rekel, da je kakor ustvarjen za kirasirja. Če nekaj mesecov so Langa in kirasirjem premestili. Neki Langov polbrat je general artilerijski in poveljnik vojaške šole v Turmu, neki njegov nečak je pa stotnik in se nahaja zdaj na bojišču v Bengasiju. Kmalu po napadu se je laški kralj v odpreten avtomobilu pešjal v bolnišnico St. Giacomo, kjer leži Lang in skrbno vprašal, kako da se mu godi. Majorja Langa je krogla v tlinik zadela, opraskan je tudi po obrazu, ušesih in na ramah, ker je s konja padel. Lahko so tudi možgani pretreseni. Kralj je bil zelo vesel, ko so mu povedali, da majorjevo stanje ni nevarno. Ko se je nujjal kralj iz bolnišnice v Kvirlal, mu je ljudstvo velikanske ovacije prizelo. Langa so še obiskali voj. ministr in drugi odličnjaki. Papež Pij X. je odpodal svojega zastopnika v bolnišnico, da poizve, kako da se major Lang počuti.

Mali oglasi.

Najmanj pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsegnejši se računa za vsako besedo 3 vin.

Najprijavljenoje inseriranje za trgovce in obrtnike.

Koliko je manjih trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na delih (in celo v mestu) nihče ne poimenuje, ker nijer ne inserira. Skoda ni manjša.

JAKOB ŠULIGOJ, urar
v Gorici, Gospodska ulica štev. 25
priporoča svojo bogato zalogu raznovrstnih preciznih ur ter razne
srebrne in zlate predmete kakor:
verižice, obeske, prstane, uhane itd.
Za vsako popravilo se jamči.

Kupim antikvarno dr. J. Vošnjakovih Spominov II. del. Ponudbe
upravi lista.

Odgovor*

gosp. Sl. Antolčiću, bivšemu brivcu
na Tržaški cesti 16.

Podpisani izjavljjam, da se Al. Novak ni zlagala in da je bila navzoča, ko se je pisala pogodba, katero sem jaz spisal in Vam jo prinesel v podpis in Vam plačal. To je bilo tačas, ko ste se skrivali pri gospoj Golob in hoteli popihatjo v Ameriko. Prosili ste me Vi in gospa Golob, da te namere naj ne izdam. Zakaj ste se bali, da Vaše namere ne izdam? Zato, ker ste pri ustni pogodbji dne 28. I. 1912 utajili vse Vaše druge dolgovne razen omih, navedenih v izjavi. Glede tvrdke Ivančič & Kurmičič ste rekli da imate blago v komisijo in da dožljujete le 64 K in da se blago lahko vrne.

Smešni ste, ako mislite, da Al. Novak ne pristoja kuhanica bolj, kakor Vam izpljuščenje krompirja in pestovanje otrok.

Vam ne preostaja sedaj drugega, nego da nastopite sodniško pot in dokazelite kdo laže. Žajedno Vam še enkrat izjavljjam, da niti jaz, niti Al. Novak nisva plačnika. Vaši nam poznane naznajenih dolgov in da se ne spuščam več v javnost, ker je medrodajna le sodnija.

Gorica, dne 15. III. 1912.

Fran Novak, dravec.

* Za vsebino pod tem naslovom je odgovorno uredništvo le toliko, kolikor zahteva likovni zakon.

POMLAD

in pa nova moda! V Trgovskem domu je razstavljeno nad 1000 kosov na novo došlega volnenega blaga.

Modne knjige z lepimi slikami dobi vsaka stranka, ki si nabavi obleke v Trgovskem domu — zastonj.

Nove barve.
Novi uzoreci.
Nove tkanine.

Uzorci ženskega in možkega blaga se razposiljajo.

Za obilen obisk se priporočava

Pregrad & Černetič.

Ponatis „Zaobljube“ je izšel.

Broširana knjiga obsegajoča 281 str. stane K 1·80. S poštnino 20
vin. več.

ELEGANTEN in
TRPEŽEN je
pravi
PALMA
kaučukov podprtnik.

„Tribuna“, „Splinda“
najlažja duokolesa amerikanskega
tipa so došla v
velikanskem ::
stevilu v Gorico, Stolno ul. št. 2-4.

Sedlarska delavnica
Ivan Kraus - Gorica
na Koruh št. 11.

Zaloga vsakovrstnih konjskih vpreg in raznih potrebsčin za konje, kakor tudi velika izber usnjati torbic, kovčegov za potovanje, listnic in denarnic; razni nagobčniki, ovratniki, biči, vrvice za pse itd. Barvanje in tapiranje raznih kaleseljnov in kočij. Vsa v to stroko spadajoča popravila se izvršuje točno. — Nahrbtniki za planince.

„Ljubljanske kreditne banke“
— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. —
Vloge na knjižice obrestujejo po 4½ %, vloge v tekočem
računu po dogovoru.

Podružnica

— Delniška glavnica K 8,000,000. —

PODRUŽNICE: Celje, Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst

Centrala v Ljubljani.

v GORIC

— Rezervni zaklad K 800,000.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gospodska ulica št. 2, I. nadstr.) — Telefon št. 78.

Račun poštne branilnice štev. 837,315.

Na občnem zboru dne 23. aprila 1911. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½ %. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Brezplačni hišni branilniki.

Posojila se dajejo zadružnikom na vknjižbe po 5½ %, na varščino ali zastave in na menjice po 6%.

Glavni deželni se obrestujejo koncem leta 1909. s 6 ¼ %.

Stanje 31. dec. 1910.: Zadržnikov 1886 z dodelži v znesku 73.642 kron. — Hranilne vloge: 1.423.351,26. Posojila: 1.488.919—. — Reservni zaklad: 96.817,44. — Vrednost hiš: 372.096,66.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen

GORICA

Jos. Verdi tekališče štev. 32

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krome, zlate mostove, zobe na kaučukove ploše, učnavanje krivo stoječih zob. Plombe, vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju

od 9. ure dop. do 5. ure pop.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga —
oljkinega olja

prve vrste

najboljših tvrdk iz Istre, Dalmacije, Malfette, Bari in Nice

s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 96, 1·04, 1·12,
2·9, 1·28, 1·36, 1·44, 1·60, 1·80, 2·—, 2·40,
za luči po 72 vin.

Na debelo cene ugodne.

Postila poštne prosto na dom. Posodo se pušča kupec do popolne vporabe olja; po vporabi se spet zameni s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga
mila in sveč.

Cene zmerne.

Varstvena znamka: „Sidro“
Bismill. Capsici comp.

Nadomestek za

Anker Pain-Expeller

je povsed pripoznano kot najboljše sredstvo proti prehlajenju itd. Za ceno 80 vin., K 1·40 in 2— se dobri po vseh lekarnah. Pri nakupu tega, tako priljubljenega domačega zdravila, se je posluževati le originalnih steklenic v škatljah z našo varstveno znamko „slidrom“, ker le tako je zagotovljeno, da je izdelek pravi.

Dr. RIGSTERJEVA LEKARNA

pri „Ratem levu“ v Pragi
Leopoldsgasse štev. 5 rova.
Novoročno razpolaganje.

Lekarna Cristofoletti v Gorici na Travniku.

Trskino (štokfizovo) jetrno olje.
Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti.

Izvirne barve po K 1·40, bele barve K 2

Trskino zelenzato jetrno olje.

Raba tega olja je sosebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so neravnovesni in nečlane narave.

Ozdravljanje v kratkem času z gotovostjo vse kostne bolezni, žlezni otoli, golšo, malokrvnictv itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krona 40 vinarjev.

OPOMBA. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, prešče se redno v mojem kem. laboratoriju, predno se napolnijo steklenice. Zato zato zameniti vajim itd. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofolettijeva piščica iz kine in železa.

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskim oljem.

Ena steklenica stane 1 krona 60 vinarjev.

— Delniška glavnica K 8,000,000. —

— Rezervni zaklad K 800,000.